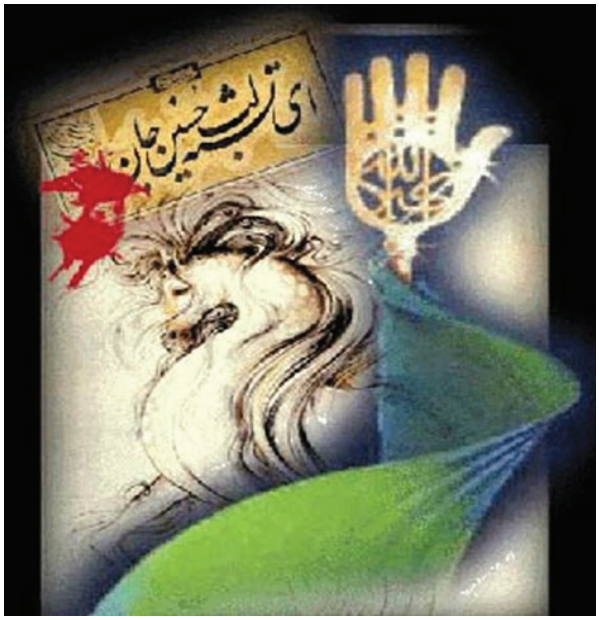
چهل نکته‌ی آماری در مورد نهضت کربلا

اگر **فرهنگ آماری** را مجموعه‌ی نگرش‌ها و باور عمومی از آمار، چگونگی تولید، نشر، دستیابی و به‌کارگیری اطلاعات آماری در جامعه بدانیم، بنا بر این اشاعه‌ی فرهنگ آماری یکی از وظایف اصلی مراکز متولی آمار در هر کشور است. در همین راستا ترویج استفاده و کاربرد گسترده‌ی آمار در جای‌جای زندگی فردی و اجتماعی ما اهمیت ویژه‌ای دارد. از آن‌جا که با داشتن نگاه آماری و استفاده از آمار می‌توان ابعاد هر موضوع یا حادثه‌ای را دقیق‌تر بیان کرد، پس موجب درک بهتر آن موضوع توسط دیگر افراد هم خواهد شد. با این‌حال در مورد برخی حوادث تاریخی به‌ویژه آنها که در گذشته‌های دور اتفاق افتاده‌اند امکان دستیابی به آمار واطلاعات صحیح و دقیق کمتر میسر می‌شود. واقعه‌ی کربلا تنها یک‌بار در طول تاریخ اتفاق افتاده است اما این رویداد بی‌نظیر و مسائل قبل و بعد از آن توسط افراد مختلفی نقل و روایت شده است. به همین دلیل برخی از اطلاعات و آمارها در این خصوص با همدیگر تفاوت دارند. با این‌حال مرکز آمار ایران با هدف ترویج فرهنگ آماری و همزمان با ایام سوگواری حضرت اباعبدالله الحسین(ع) تصمیم گرفت تا چهل نمونه از آمارهای موجود که بیش‌ترین فراوانی را در اطلاع‌رسانی در فضای مجازی داشته‌اند، انتخاب و در این مجله منتشر کند. ارائه‌ی این آمار و اطلاعات از میان آمارهای موجود به معنی تأیید آن‌ها توسط مرکز آمار ایران نیست. بدیهی است وظیفه‌ی بررسی و صحه‌گذاری منابع مورد استناد به‌عهده‌ی کارشناسان مذهبی و تاریخ‌شناسان است.

◆ قیام حضرت امام حسین (ع) از روز خودداری از بیعت با یزید تا روز عاشورا ۱۷۵ روز طول کشید.

◆ قیام سالار شهیدان از مدینه آغاز و به کربلا ختم شد. این قیام یک هفته در مدینه، ۴ ماه و ۱۰ روز در مکه، ۲۳ روز بین راه مکه تا کربلا (از دوم محرم تا دهم محرم) به طول انجامید.

◆ از مکه تا کوفه منزل‌هایی وجود داشت که ما امروز به آن‌ها کاروان‌سرا یا اقامتگاه می‌گوییم. کاروان سیدالشهدا در مسیر حرکت خود از ۱۸ منزل عبور کرد.

◆ فاصله‌ی میان این منزل‌ها با همدیگر حدود سه فرسنگ و گاهی پنج فرسنگ بوده است.

◆ اسرای اهل بیت امام حسین (ع) از کوفه تا شام از ۱۴ منزل عبور کردند.

◆ زمانی که امام حسین (ع) در مکه حضور داشت حدود ۱۲۰۰۰ نامه از کوفه برای آن حضرت فرستاده شد که در آن‌ها از آن امام دعوت کرده بودند تا به شهر کوفه برود و به یاری مردم آن دیار بشتابد.

◆ زمانی که فرستاده‌ی امام حسین (ع) یعنی مسلم بن عقیل به کوفه رسید، تعداد ۱۸ هزار نفر با ایشان بیعت کردند. برخی هم تعداد بیعت‌کنندگان را ۲۵ هزار یا ۴۰ هزار نفر عنوان کردند.

◈ در زیارت ناحیه‌ی مقدسه نام ۱۷ نفر از فرزندان ابیطالب به‌عنوان شهدای کربلا ذکر شده است.

◈ در جمع شهدای کربلا، ۳ کودک از خاندان بنی‌هاشم وجود دارد.

◈ از خاندان بنی‌هاشم در مجموع ۳۳ نفر در واقعه‌ی کربلا به شهادت رسیدند. این مجموع عبارتند از حضرت امام حسین (ع)، سه نفر فرزندان حضرت سیدالشهدا (ع)، ۹ نفر از فرزندان امام علی (ع)، چهار نفر از فرزندان امام حسن مجتبی (ع)، دوازده تن از اولاد عقیل و ۴ نفر از فرزندان جعفر بن ابیطالب. البته در منابع مختلف ۱۸ و ۳۰ نفر هم ذکر شده است.

◈ غیر از سالار شهیدان و خاندان بنی‌هاشم، نام ۸۲ نفر از شهدا در زیارت ناحیه‌ی مقدسه و برخی منابع دیگر آمده است. غیر از شهیدان نام ۲۹ نفر دیگر در منابع متأخرتر آمده است.

◈ مجموع شهدای کوفه از یاران امام حسین (ع) ۱۳۸ نفر است.

◈ پس از واقعه‌ی کربلا، دشمنان امام حسین (ع)، سرهای تعدادی از شهدای کربلا را از بدن‌های آنان جدا کرده و با خود به کوفه بردند. آنان در این واقعه سرهای ۷۸ شهید را بین خود تقسیم کردند. در این میان قیس بن اشعف، رئیس قبیله‌ی بنی‌کنده، ۱۳ سر، شمر رئیس هوازن، ۱۲ سر، قبیله‌ی بنی تمیم، ۱۷ سر، قبیله‌ی مذحج، ۶ سر و افراد متفرقه از قبایل دیگر، ۱۳ سر را همراه خود بردند.

◈ پس از شهادت امام حسین (ع) تعداد ۳۳ زخم نیزه و ۳۴ ضربه‌ی شمشیر غیر از زخم‌های تیر بر بدن مطهر آن امام به چشم می‌آمد.

◈ بعد از شهادت سیدالشهدا (ع) تعداد ۱۰ نفر از دشمنان با اسب‌های خود بر بدن مطهر آن امام تاختند.

◈ سپاهیان کوفه با ۳۳ هزار نفر به جنگ با امام حسین (ع) وارد شدند. در مرحله‌ی اول ۲۲ هزار نفر شامل عمر سعد با ۶۰۰۰ نفر و سنان، عروه بن قیس، شمر و شبث بن ربعی هر کدام با ۴۰۰۰ نفر برای نبرد آماده شدند. سپس در ادامه، یزید بن رکاب کلبی با ۲ هزار نفر، حصین بن نمیر با ۴۰۰۰ نفر، مازنی با ۳۰۰۰ نفر و نصر مازنی با ۲۰۰۰ نفر پا به میدان مبارزه با سالار شهیدان گذاشتند.

◈ حضرت سیدالشهدا (ع) در روز عاشورا برای ۱۰ نفر مرثیه خواند و در شهادت آنان سخنانی ایراد فرمود و آنان را دعا و یا دشمنان آنان را نفرین کرد. این ده نفر عبارتند از: حضرت علی‌اکبر، حضرت ابوالفضل العباس، حضرت قاسم، عبدالله بن حسن، عبدالله طفل شیر خوار، مسلم بن عوسجه، حبیب بن مظاهر، حر بن یزید ریاحی، زهیر بن قین و جون.

◈ امام حسین (ع) در شهادت دو نفر بر آنان درود و رحمت فرستاد. این دو تن مسلم بن عقیل و هانی بن عروه بودند.

◈ سیدالشهدا (ع) در واقعه‌ی کربلا بر بالین ۷ نفر از شهدا یعنی مسلم بن عوسجه، حر بن ریاحی، واضح رومی، جون، حضرت ابوالفضل (ع)، حضرت علی‌اکبر و حضرت قاسم با پای پیاده رفت.

◈ در روز عاشورا دشمنان سرهای سه نفر از شهدا یعنی عبدالله بن عمیر کلبی، عمرو بن جناده و عابس بن ابی شبیب شاکری را به جانب امام حسین (ع) پرتاب کردند.

◈ پیکرهای سه نفر از شهدای واقعه‌ی کربلا یعنی حضرت ابوالفضل العباس (ع)، حضرت علی‌اکبر و عبدالرحمن بن عمیر توسط دشمنان سنگدل قطعه قطعه شد.

◈ در واقعه‌ی کربلا ۵ کودک و نوجوان که هنوز به سن بلوغ نرسیده بودند، جام شهادت را نوشیدند. این افراد عبارتند از:

۱- عبدالله بن حسین (حضرت علی‌اصغر) (ع)، کودک شیر خوار امام حسین (ع)،

۲- عبدالله بن حسن،

۳- محمد بن ابی سعید بن عقیل،

۴- قاسم بن حسن،

۵- عمرو بن جناده انصاری.

◈ تعداد ۵ تن از شهدای کربلا از اصحاب حضرت رسول (ص) بودند.

۱- انس بن حرث کاهلی،

۲- حبیب بن مظاهر،

۳- مسلم بن عوسجه،

۴- هانی بن عروه،

۵- عبدالله بن بقطر عمیری.

◈ در رکاب سالار شهیدان ۱۴ غلام به درجه‌ی رفیع شهادت رسیدند.

۱- نصر و سعد- از غلامان امام علی (ع)،

۲- منجح- غلام امام حسن مجتبی (ع)،

۳- اسلم و غارب- غلامان امام حسین (ع)،

۴- حرث- غلام همزه،

۵- جون- غلام ابوذر غفاری،

۶- رافع- غلام مسلم ازدی،

۷- سعد-غلام عمرصیداوی،

۸- سالم-غلام بنی المدینه،

۹- سالم- غلام عبدی،

۱۰- شوذب-غلام شاکر،

۱۱- شیب-غلام حرث جابری،

۱۲- واضح-غلام حرث سلمانی.

این چهارده نفر در کربلا به شهادت رسیدند. امام حسین (ع) غلام دیگری به نام سلمان داشت. آن حضرت او را برای انجام مأموریتی به بصره فرستاد که در آنجا به شهادت رسید.

◈ دو نفر از یاران امام حسین (ع) روز عاشورا به اسارت دشمن در آمده و سپس به شهادت رسیدند. این دو تن سوار بن منعم و موقع بن ثمامه صیداوی هستند. چهار نفر از یاران امام حسین (ع) در کربلا پس از شهادت آن حضرت به درجه‌ی رفیع شهادت نایل آمدند. این افراد عبارتند از:

۱- سعد بن حرث و برادرش ابوالحتوف،

۲- سوید بن ابی مطاع که مجروح بود،

۳- محمد بن ابی سعید بن عقیل.

◈ تعداد ۷ نفر از شهدای کربلا در حضور پدر بزرگوارشان به شهادت رسیدند. این افراد عبارتند از: حضرت علی‌اکبر، عبدالله بن حسین، عمرو بن جناده، عبدالله بن یزید، عبیدالله بن یزید، مجمع بن عائذ و عبدالرحمن بن مسعود.

◈ تنها زنی که در کربلا به شهادت رسید ام وهب، همسر عبدالله بن عمیر کلبی بود.

◈ در واقعه‌ی کربلا ۵ نفر از زنان به دلایلی از خیمه‌ها بیرون آمده و به دشمن حمله‌ور شده و یا به آن‌ها اعتراض کردند. این بانوان عبارتند از:

۱- حضرت زینب کبری (س)،

۲- کنیز مسلم بن عوسجه،

۳- مادر عمرو بن جناده،

۴- ام وهب، همسر عبدالله کلبی،

۵- مادر عبدالله کلبی.

◈ حضرت علی‌اکبر (ع) فرزند سالار شهیدان، اولین نفر از خاندان بنی‌هاشم بود که در کربلا به شهادت رسید.

◈ در واقعه‌ی کربلا سرهای ۲ شهید یعنی حضرت علی‌اصغر (ع) و حر بن یزید ریاحی از پیکر آنان جدا نشد.

پس از شهادت امام حسین (ع) ده نفر از یاران سپاه یزید وسایل آن حضرت را غارت کردند. پیراهن، زیرجامه، عمامه، کفش‌ها، زره، انگشتر، کلاه خود و شمشیر آن امام را با خود بردند.

◈ دهم محرم سال ۶۱ هجری برابر با روز جمعه بود.

◈ روز عاشورا در تاریخ معادل ۲۱ مهر ماه سال ۵۹ بوده است.

◈ امام حسین (ع) هنگام شهادت ۵۷ سال داشت. حضرت علی‌اکبر (ع) به هنگام شهادت ۲۷ سال داشت.

◈ نام ۱۳ نفر از فرزندان ابیطالب که در حماسه‌ی عاشورا به شهادت رسیدند در زیارت ناحیه‌ی مقدسه نیامده است.

◈ در روز عاشورا تعداد ۶۰ خیمه با فاصله‌ی ۲ متر از یکدیگر در صحرای کربلا بر پا شده بود.

◈ در واقعه‌ی کربلا سه نفر از شهدا یعنی جناده بن حرث، عبدالله بن عمیر کلبی و مسلم بن عوسجه همراه با خانواده‌های خود در این حماسه‌ی ماندگار تاریخ اسلام حضور داشتند.

◈ در واقعه‌ی عاشورا هشت مرد و پسر یعنی امام زین‌العابدین (ع)، امام محمد باقر (ع)، عمر بن حسین، حسن بن حسن، زید بن حسن، عمر

بن حسن، محمد بن عمر بن حسن و محمد بن حسین به اسارت دشمن در آمدند که در این میان تنها امام سجاد (ع) و عمر بن حسن به سن بلوغ رسیده بودند.

- امام حسین (ع) در روز عاشورا، فرماندهی لشکر خود را به افراد مختلفی سپرده بودند. زهیر بن قین و حبیب بن مظاهر مسئولیت جناح‌های راست و چپ لشکر را بر عهده داشتند و حضرت ابوالفضل (ع) و خود سیدالشهدا (ع) نیز قلب لشکر را هدایت می‌کردند.
- سعد نیز لشکر خود را توسط چند نفر هدایت می‌کرد. عمرو بن حجاج و شمر، جناح‌های راست و چپ لشکر را فرماندهی می‌کردند. عمرو بن قیس و شبث بن ربعی هم سواره‌نظام و پیاده‌نظام لشکر عمر سعد را رهبری می‌کردند.

بخش عمده‌ای از این آمار از کتاب «زندگی ابا عبدالله الحسین»، عمادزاده، «وسیلة الدارین فی انصار الحسین»، سیدابراهیم موسوی، «ابصار العین» سماوی و کتاب «فرهنگ عاشورا»، جواد محدثی استخراج شده است.

منبع: www.tebyan.net

شعارهای برتر سال جهانی آمار

۱۰ شعار برتر سال جهانی آمار

آمار، تصویر دیروز، آیینه‌ی امروز، دورنمای فردا

آمار، سنجش گذشته؛ شناخت حال؛ درک آینده

بهترین برنامه‌ریزی مستلزم بهترین آمار

با آمار بهتر بفهمیم، بهتر تصمیم بگیریم

آمار، جهت‌نمای توسعه‌ی پایدار

آمار، راهنمای ما در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی صحیح

آمارهای دقیق پشتوانه‌ی توسعه‌ی پایدار

آمار، ابزاری علمی در توسعه‌ی مبتنی بر دانایی

آمار دقیق، برنامه‌ریزی بهتر، آینده‌ی روشن

آمار سیمای واقعیت، ابزار مدیریت